
HOF VAN CASSATIE 17 SEPTEMBER 2015

TUSSENPERSONEN (HANDEL)**Distributierecht – Precontractuele informatie – Verjaringstermijnen – Oorzaken van stuiting**

Krachtens artikel 5 van de wet van 19 december 2005 betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten (nu art. X.30, al. 1 WER), kan de persoon die het recht verkrijgt, de nietigheid van de commerciële samenwerkingsovereenkomst invoeren binnen 2 jaar na het sluiten van de overeenkomst. Vóór het verstrijken van deze termijn kan geen bevestiging van de nietigheid worden afgeleid uit de loutere uitvoering van de overeenkomst met kennis van zaken. De wettelijke bepaling vereist enkel dat de nietigheid van de commerciële samenwerkingsovereenkomst wordt ingeroepen binnen de bepaalde termijn, en niet dat binnen die termijn een vordering in nietigverklaring wordt ingesteld.

S.M., advocaat, in zijn hoedanigheid van curator over het faillissement van Physiomins België NV / YMF Cosmetics BVBA

Zet.: E. Dirix (afdelingsvoorzitter als voorzitter), A. Smetryns, K. Mestdagh, G. Jocqué en K. Moens (raadsheren)

OM: A. Van Ingelgem (advocaat-generaal)

Pl.: Mr. P. Vanlersberghe

Zaak: C. 14.0188.N

I. Rechtspleging voor het Hof

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Gent van 18 november 2013.

Advocaat-generaal A. Van Ingelgem heeft op 3 juni 2015 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Raadshere A. Smetryns heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal A. Van Ingelgem heeft geconcludeerd.

II. Cassatiemiddelen

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, twee middelen aan.

III. Beslissing van het Hof**Beoordeling***Eerste middel*

1. Krachtens artikel 5 van de wet van 19 december 2005 betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten, zoals hier van toepassing, kan de persoon die het recht verkrijgt, de nietigheid van de commerciële samenwerkingsovereenkomst invoeren binnen 2 jaar na het sluiten van de overeenkomst.

2. Uit deze bepaling volgt dat vóór het verstrijken van deze

INTERMÉDIAIRES**Droit de la distribution – Information précontractuelle – Délais de prescription – Causes d’interruption**

Suivant l’article 5 de la loi du 19 décembre 2005 relative à l’information précontractuelle dans le cadre d’accords de partenariat commercial (aujourd’hui art. X.30, al. 1er, CDE), la personne qui obtient le droit peut invoquer la nullité de l’accord de partenariat commercial dans les 2 ans de la conclusion de l’accord. Avant l’expiration de ce délai, aucune confirmation de la nullité ne peut être déduite de la seule exécution de la convention en connaissance de cause. La disposition légale exige seulement que la nullité soit invoquée dans le délai mentionné, et non que dans ce même délai une action en nullité soit introduite.

termijn geen bevestiging van de nietigheid kan worden afgeleid uit de loutere uitvoering van de overeenkomst met kennis van zaken.

In zoverre het middel van een andere rechtsopvatting uitgaat, faalt het naar recht.

3. De appelrechters oordelen, na te hebben vastgesteld dat de eiser opwerpt dat de verweerster met kennis van zaken gedurende anderhalf jaar vrijwillig de overeenkomst heeft uitgevoerd, dat de eiser de wet van 19 december 2005 op een wel zeer eigenaardige wijze wil interpreteren, dat artikel 5 ervan duidelijk is: “*in geval van niet-naleving van de bepalingen van artikel 3 – zoals in casu – heeft de beschermde persoon, met name de franchisenemer, de mogelijkheid om gedurende twee jaar na het sluiten van de overeenkomst de nietigheid ervan in te roepen*” en dat aan meer voorwaarden hiertoe niet moet worden voldaan.

4. De appelrechters die aldus te kennen geven dat een uitvoering van de overeenkomst met kennis van zaken tijdens de in artikel 5 bepaalde termijn geen gevolgen heeft op de mogelijkheid om de nietigheid van de overeenkomst in te roepen, verwerpen en beantwoorden het in het middel bedoelde verweer.

Het middel mist in zoverre feitelijke grondslag.

Tweede middel

TWEDE ONDERDEEL

5. Voormeld artikel 5 van de wet van 19 december 2005 vereist enkel dat de nietigheid van de commerciële samenwerkingsovereenkomst wordt ingeroepen binnen de bepaalde termijn en niet dat binnen die termijn een vordering in nietigverklaring wordt ingesteld.

Het onderdeel dat van een andere rechtsopvatting uitgaat, faalt naar recht.

EERSTE ONDERDEEL

6. Het onderdeel dat aanvoert dat na de termijn van 2 jaar geen vordering in rechte meer kan worden ingesteld, gaat uit

van de in het tweede onderdeel vergeefs aangevoerde grief dat artikel 5 van de wet van 19 december 2005 vereist dat de vordering in rechte binnen die termijn wordt ingesteld.

Het onderdeel is afgeleid en mitsdien niet ontvankelijk.

Dictum

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiser tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eiser op 1.069,13 EUR.

(...)

Note***Prescriptions et nullités en droit de la distribution***

*Laurent du Jardin*¹

Les délais de prescription sont une question rarement traitée en droit de la distribution. Elle est pourtant essentielle. En matière d'information précontractuelle, les dispositions du Code de droit économique prévoient un délai spécial de 2 ans. En réalité, c'est le délai de droit commun de 10 ans qui s'appliquera bien plus souvent. Les sanctions de nullité apparaissent alors particulièrement sévères. Raison de plus pour raison garder.

1. Depuis 2014, la codification des dispositions applicables en droit de la distribution sous le Livre X CDE « Contrats d'agence commerciale, contrats de coopération commerciale et concessions de vente », permet facilement d'en mesurer le volume précis: 40 articles en tout. Ce n'est pas beaucoup. Parmi ces quelques dispositions, celles qui organisent un délai de prescription sont encore plus rares. On relève seulement:

- en matière d'agence commerciale:
Art. X.18, dernier alinéa: « *L'agent perd le droit à l'indemnité d'éviction s'il n'a pas notifié au commettant, dans un délai d'un an à compter de la cessation*

du contrat d'agence commerciale, qu'il veut faire valoir ses droits. »

Art. X.24: « *Les actions naissant du contrat [d'agence commerciale] sont prescrites un an après la cessation de celui-ci ou cinq ans après le fait qui a donné naissance à l'action, sans que ce dernier délai puisse excéder un an après la cessation du contrat. »*

- en matière d'information précontractuelle:
Art. X.30, alinéa 1er: « *En cas de non-respect d'une des dispositions de l'article X.27 et de l'article X.29, alinéa 1er 2, la personne qui obtient le droit peut invoquer la nullité de l'accord de partenariat commercial dans les deux ans de la conclusion de l'accord. »*

A défaut de dispositions particulières, ce sont les règles du droit commun qui s'appliquent. Rappeler leur portée précise, ainsi que celle des dispositions applicables au contrat d'agence commerciale, permettra de bien comprendre les leçons à tirer de l'arrêt de la Cour de cassation du 17 septembre 2015 (publié *supra*) et du jugement du tribunal de commerce francophone de Bruxelles du 26 mai 2015 (publié *infra*).

A. CONCESSION ET FRANCHISE

2. Le délai de prescription est celui, d'application générale, de 10 ans conformément à l'article 2262bis, § 1er, du

Code civil suivant lequel: « *Toutes les actions personnelles sont prescrites par dix ans. »* Le point de départ du délai

¹ Professeur à l'Université catholique de Louvain, avocat Janson Baugniet.

² Ce sont les dispositions qui prévoient la période d'attente d'un mois et la communication du projet d'accord et du dossier d'information précontractuelle en cas de conclusion, renouvellement ou modification du contrat de partenariat.